

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZVII

BİRİNCİ KISIM GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	9

İKİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ	11
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ	12
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	12
IV. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	13
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ	14
VI. SÖZLÜLÜK – YAZILIKLIK İLKESİ	14
VII. ALENİLİK İLKESİ	15
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK	17
II. TÜRLERİ	17
A. Madde Bakımından Yetki	17
1. Genel Olarak	17
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	17
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	18
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	18
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	22
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	22
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	24
B. Yer Bakımından Yetki	26
1. Genel Olarak	26
2. Özellikleri	26
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	27
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	30
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	31
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	32
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	32
C. Kişi Bakımından Yetki	34
1. Anlam ve Kapsamı	34
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	34
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	37
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	38

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I. GENEL OLARAK	39
II. CEZA DAVASI	39
III. BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	40
A. Genel Olarak	40
B. Türleri.....	40
1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	40
2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	40
3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	40
C. Sonuçları	41
1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	41
2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	44
3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	45

BEŞİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI (= ŞARTLARI)

I. GENEL OLARAK.....	47
II. TÜRLERİ	47
A. Dava Koşulları.....	47
1. İzin	47
2. İstem (= Talep)	48
3. Karar	48
4. Şikâyet.....	48
5. Dava Süresi	54
6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	54
7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	55
8. Yeni Kanıt Bulunması	55
B. Yargılama Koşulları	55
1. Sanığın Hazır Bulunması	55
2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	58
3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	59
4. Bekletici Sorunun Çözümü	59
III. CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	60
IV. MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	60
A. Soruşturma Evresi	60
B. Kovuşturma Evresi.....	61

ALTINCI BÖLÜM CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I. CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	63
A. Genel Olarak	63
B. Türleri.....	63
1. Yargıç İşlemleri	63
2. Savcı İşlemleri.....	64
3. Savunma İşlemleri	64
C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	64
1. Genel Olarak	64
2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	65
II. CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	66
A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	66
B. Eski Hale Getirme	67
C. Adli Tatil	68
D. Tebligat	69

İKİNCİ KISIM
CEZA MUHALEMESİNİN ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)

BİRİNCİ BÖLÜM
MUHAEME MAKAMLARI

I.	GENEL OLARAK	73
	A. İtham Sistemi.....	73
	B. Tahkik Sistemi	73
	C. İşbirliği Sistemi	74
II.	İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	74
	A. Genel Olarak.....	74
	B. Savcı	75
	1. Genel Olarak.....	75
	2. Savcının Hukuksal Durumu.....	77
	C. Katılan (= Müdahil).....	81
	1. Genel Olarak	81
	2. Koşulları	82
	3. Usul.....	83
	4. Katılanın Hakları.....	84
	5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	84
III.	SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	85
	A. Genel Olarak.....	85
	B. Bireysel Savunma	85
	1. Genel Olarak	85
	2. Sanık	85
	C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	89
	1. Genel Olarak.....	89
	2. Koşulları	90
	3. Müdafîlik Sistemleri	92
	4. Müdafî Sayısı	94
	5. Müdafîin Yetkileri.....	94
	6. Müdafîinin Ödevleri.....	96
	7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	96
IV.	YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	97
	A. Yargıç.....	98
	1. Genel Olarak.....	98
	2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	98
	3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	98
	4. Zabıt Kâtibinin Reddi veya Çekinmesi	103
	B. Mahkeme	103
	1. Genel Olarak.....	103
	2. Genel Ceza Mahkemeleri	104
	3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	104
	4. Anayasa Mahkemesi	104
	5. Askeri Mahkemeler	105

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I.	KOLLUK (= ZABITA).....	111
	A. Genel Olarak.....	111
	B. Görevleri	111
	1. Suçları Araştırma.....	111
	2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	112
	3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	112
	4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	113

II.	MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	113
	A. Genel Olarak	113
	B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	113
	C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	114

ÜÇÜNCÜ KISIM CEZA MUHALEMESİNDE İSPAT

BİRİNCİ BÖLÜM İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I.	GENEL OLARAK.....	117
II.	KANIT TÜRLERİ	118
	A. Beyan Kanıtları	118
	1. Şüpheli ve Sanık Beyanı.....	118
	2. Tanık Beyanı.....	120
	B. Belge Kanıtları.....	126
	1. Yazılı Belgeler.....	126
	2. Görüntü ve Ses Kayıtları	128
	C. Belirtiler.....	128

İKİNCİ BÖLÜM KANITLARA ULAŞMA VE ONLARI İNCELEME

I.	KANITLARIN TOPLANMASI	129
	A. Genel Olarak	129
	B. Zorla Getirme.....	129
	C. Gözlem Altına Alma.....	130
	D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	131
	1. Şüpheli veya Sanık	131
	2. Diğer Kişiler	132
	E. Moleküler Genetik İnceleme	132
	F. Fizik Kimliğin Tespiti.....	133
	G. Keşif	134
	H. Yer Gösterme	135
	I. Teşhis	136
	J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	136
	K. Otopsi	137
	L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	138
II.	KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	138
III.	KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	139
	A. Genel Olarak.....	139
	B. Bilirkişi Mütalaası	139
	1. Genel Olarak.....	139
	2. Bilirkişiyeye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	140
	3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi.....	140
	4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	141
	5. Bilirkişi Raporu.....	142
	6. Uzman Mütalaası	143
	7. Bilirkişinin Reddi	143

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM KANIT YASAKLARI

I.	GENEL OLARAK.....	145
II.	YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	146

DÖRDÜNCÜ KISIM KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM YAKALAMA, DURDURMA VE GÖZALTINA ALMA

I. GENEL OLARAK	155
II. KOŞULLARI	155
A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi	155
B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	156
III. SONUÇLARI	157
IV. GÖZALTINA ALMA	159
A. Genel Olarak	159
B. Gözaltı Süreleri	160
C. Sonuçları	161
V. DURDURMA VE KİMLİK SORMA	164

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TUTUKLAMA

I. GENEL OLARAK	165
II. KOŞULLARI	165
A. Maddi Koşullar	166
B. Biçimsel Koşullar	169
III. TUTUKLAMA KARARI	172
IV. TUTUKLULUK SÜRELERİ	173
V. TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	175
VI. TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ	176
VII. TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	176
VIII. ADLİ KONTROL	177
A. Genel Olarak	177
B. Koşulları	177
C. Karar	177
D. İçeriği	178

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAMA

I. GENEL OLARAK	181
II. KOŞULLARI	182
III. ARAMA KARARI VEYA EMRİ	187
IV. ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER	188
V. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA	188
VI. ARAMANIN YAPILMASI	189
VII. ARAMANIN SONA ERMESİ	189

BEŞİNCİ BÖLÜM ELKOYMA VE ALIKOYMA

I. GENEL OLARAK	191
II. KOŞULLARI	191
III. ELKOYMA İŞLEMİ	192

IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ.....	192
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ	193
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI	193
VII. ÖZEL ELKOYMA	193
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	193
B. Postada Elkoyma.....	194
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	195
D. Şirket Yönetimine Kayıym Atanması	196
1. Genel Olarak.....	196
2. Koşulları	196
3. Sonuçları	196
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	197
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	197
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	197
H. Alıkoyma	198

ALTINCI BÖLÜM İLETİŞİMİN DENETLENMESİ

I. GENEL OLARAK.....	201
II. KOŞULLARI	202
III. USUL VE SONUÇLARI	204
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	204
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ	205
A. Kapsam.....	205
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası.....	205
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası.....	206
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	206

YEDİNCİ BÖLÜM DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ	207
A. Genel Olarak	207
B. Koşulları	207
C. Sonuçları	208
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	208
A. Genel Olarak	208
B. Koşulları	208
C. Sonuçları	209
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	210
A. Genel Olarak	210
B. Koşulları	211
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	212
IV. İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ TEDBİRİ.....	213
A. Genel Olarak	213
B. Koşulları	214
C. Sonuçları	215
D. İçeriğin Yayından Çıkarılması ve Yanıt Hakkı	215

SEKİZİNCİ BÖLÜM KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE TAZMİNAT

I. GENEL OLARAK.....	217
II. KOŞULLARI	217
III. USUL	219
IV. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI.....	219

BEŞİNCİ KISIM
CEZA MUHALEMESİNİN EVRELERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
SORUŞTURMA EVRESİ

I.	GENEL OLARAK	223
II.	SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI	225
	A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi.....	225
	1. İhbar (= Suç Duyurusu)	225
	2. Şikâyet	225
	3. Doğrudan Öğrenme.....	226
	B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	226
	C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	227
III.	SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	228
	A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	228
	1. Genel Olarak.....	228
	2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı)	230
	3. Sonuçları	231
	4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	231
	B. Kamu Davasının Açılması İçin İddianame Düzenlenme Kararı	233
	1. İddianame	233
	2. Takdir Yetkisi.....	237
	3. İddianamenin İadesi.....	238
	4. Ek İddianame.....	244
	C. Kamu Davasının Ertelenmesi	246
	1. Genel Olarak.....	246
	2. Koşulları	246
	3. Sonuçları	246
	D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	247
	E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	247

İKİNCİ BÖLÜM
KOVUŞTURMA EVRESİ

I.	DURUŞMA HAZIRLIĞI	249
II.	DURUŞMA	251
	A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	251
	1. Genel Olarak	251
	2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	251
	3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	252
	B. Duruşmanın Başlaması.....	252
	C. Duruşma Tutanağı	255
	D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	256
	1. Genel Olarak	256
	2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar	257
	E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	258
	1. Genel Olarak.....	258
	2. Duruşmada Suç İşlenmesi	258
	F. Doğrudan Soru Yöneltilme	258
	G. Ek Savunma Hakkı	259
III.	SON KARAR	260
	A. Genel Olarak.....	260
	B. Hüküm	261
	1. Genel Olarak.....	261
	2. Türleri.....	261

C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	265
D. Hükümün Açıklanması	266
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	268
1. Genel Olarak.....	268
2. Koşulları	269
3. Yargılama.....	276
4. Sonuçları	277
5. Yasa Yolu.....	279

ALTINCI KISIM YASA YOLLARI

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK.....	283
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	283
A. Genel Olarak	283
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	284
C. Avukatın Başvurma Hakkı	284
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	285
E. Katılanın Başvurma Hakkı	285
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	285
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ.....	285
A. Süre	285
B. Başvuru Usulü.....	286
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi.....	287
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	287
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	287
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	287

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ.....	289
A. Genel Olarak	289
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	289
C. İtiraz Süresi	291
D. Usul	291
E. Etkisi	292
II. İSTİNAF.....	292
A. Genel Olarak	292
B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	292
C. İstinaf Nedeni.....	293
D. İstinaf Süresi.....	293
E. Usul	294
1. Genel Olarak.....	294
2. İstinaf İsteminin İncelenmesi.....	294
3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	294
4. Ön İnceleme Aşaması	295
5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	296
F. Etkisi	296
III. TEMYİZ	296
A. Genel Olarak	296
B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar.....	297
C. Temyiz Nedenleri	298
1. Mutlak Temyiz Nedenleri	298

2. Nispi Temyiz Nedenleri	299
D. Temyiz Süresi	299
E. Usul	299
1. Başvuru	299
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	300
3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda İncelenmesi	300
4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi	300
5. Karar	301
F. Etkisi	305

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I. YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI	307
II. YASA YARARINA BOZMA	308
III. YARGILAMANIN YENİLENMESİ	311
A. Genel Olarak	311
B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri	311
1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	311
2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	312
C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi	312
D. Usul	313
1. Başvuru	313
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	313
3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler	313
4. Karar	314

YEDİNCİ KISIM MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	317
II. ÖZEL DURUMLAR	317

SEKİZİNCİ KISIM ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM KİŞİLER HAKKINDA ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I. KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME	321
A. Genel Olarak	321
B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	323
C. İzin Usulü	324
1. Genel Olarak	324
2. Ön inceleme	325
3. Karar	325
4. İtiraz	326
5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	326
6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	327
II. ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	327

İKİNCİ BÖLÜM
DiĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I.	ÖZEL YETKİLİ AĞIR CEZA MAHKEMELERİNDE MUHAKEME	329
	A. Genel Olarak	329
	B. Madde ve Kişi Bakımından Yetki	329
	1. Genel Olarak	329
	2. Terör Suçları	330
	3. Örgüt Kapsamında İşlenen Orman Yakma Suçları	331
	4. Araç Suçlar	331
	C. Soruşturma	331
	D. Kovuşturma	332
II.	UZLAŞMA MUHAKEMESİ	334
	A. Genel Olarak	334
	B. Koşulları	334
	C. Usul	335
	1. Uzlaşma Teklifi	335
	2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	336
	3. Uzlaşma Görüşmeleri	336
	D. Sonuçları	337
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ	338
	A. Genel Olarak	338
	B. Muhakeme Usulü	338
	C. Geri Alma (= İade) Davası	340
EK:	YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE TEMYİZ YOLU	343
I.	GENEL OLARAK	343
II.	TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	343
III.	TEMYİZ NEDENİ	344
IV.	TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	345
V.	YARGITAY AŞAMASI	346
	A. Genel Olarak	346
	B. Karar	347
	1. Ret	347
	2. Bozma	347
	3. İslah	347
VI.	DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ	348
	CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU SORULARI	349